

Specifické vývojové poruchy učení

Co jsou specifické poruchy učení

Přesný původ vzniku těchto poruch učení není dosud znám. Pravděpodobně existuje dědičný sklon k rozvoji těchto poruch (přibližně u 40% dětí postižených rodičů) a předpokládá se, že jsou tyto poruchy způsobeny odchylnou organizací aktivit mozku a dominancí hemisfér, která není typická. Specifické poruchy učení jsou nejčastěji vztahovány k lehké mozkové dysfunkci (LMD) a určitý vliv je přikládán i nepříznivým vlivům prostředí - zejména emočnímu klimatu v rodině. Specifické vývojové poruchy učení (SVPU) se projevují u dětí napříč celým spektrem rozložení inteligenčního kvocientu, tedy jak u dětí nadprůměrně inteligentních (např. Albert Einstein byl dyslektik), tak i podprůměrně inteligentních.

1. dyslexie - specifická porucha čtení

Nejčastěji se vyskytující specifická porucha učení. Jedná se o poruchu schopnosti naučit se číst běžnými metodami a porozumět čtenému textu, přestože inteligence takového dítěte není snížena. Dyslektické dítě si hůře a těžkopádněji osvojuje základy čtení, čte pomalu, často slabikuje, mívá poruchu zrakové paměti, nedostatečně chápe smysl čteného textu, někdy čte překotně, dělá hodně chyb.

2. dysortografie - specifická porucha pravopisu

Projevuje se ztíženou schopností osvojit si pravopis daného jazyka, ačkoliv se dítěti dostává běžného vedení. Často úzce souvisí s dyslexií, je spojena s potížemi ve sluchové analýze, v nedostatečném sluchovém rozlišování – např. měkké a tvrdé souhlásky, špatné rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek, obtížné rozlišování sykavek, přidávání a vynechávání písmen, nezvládnutí hranice slov.

3. dysgrafie - specifická porucha psaní

Postihuje grafickou stránku písemného projevu dítěte, dítě hůře a těžkopádněji píše, mívá špatné držení pera, hůře si osvojuje různé tvary písmen, má neúpravný projev.

4. dyskalkulie - specifická porucha matematických dovedností

Dítě se často neorientuje na číselné ose, nechápe pojem více nebo méně, zaměňuje tvarově podobná čísla, nechápe vztahy v matematických řadách, má problém provádět operace s čísly apod.

Děti, které mají poruchy učení, bývají často nesoustředěné, mívají poruchy zrakového a sluchového vnímání, pravolevé orientace, prostorové orientace aj. Často zažívají školní neúspěch, mívají pocit méněcennosti, často dítě není motivováno ke školní práci, mívá snížené sebehodnocení.

Protože se jedná o vývojové potíže, je důležité podchytit je včas a začít s nápravou co možná nejdříve, abychom předešli pocitu méněcennosti, který je ve svých důsledcích horší než porucha sama.

Nejvhodnější čas na návštěvu pedagogicko-psychologické poradny, která na základně diagnostiky odhalí možnou poruchu učení, je 2. až 3. třída. Doporučení k návštěvě poradny vám na základě své pedagogické diagnostiky dá třídní učitel vašeho dítěte po konzultaci s výchovným poradcem.

Integrace žáka s SVPU, případně s jinými zdravotními potížemi

Při závažnějších problémech doporučí poradna nebo speciálně pedagogické centrum tzv. integraci. Na základě jejího posudku umožní škola žákovi vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Rodič musí na začátku školního roku vyplnit žádost k integraci dítěte, ředitel rozhodne o jejím schválení a rozhodnutí předá rodičům dítěte. IVP zpracovává třídní učitel s ostatními vyučujícími a speciálním pedagogem (zejména pro český jazyk, cizí jazyky a matematiku) a jeho plnění je konzultováno s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny nebo SPC. Důležitá je spolupráce rodičů se školou, pravidelné konzultace s vyučujícími.